

**Esi- ja perusopetuksen
koulukuljetusperiaatteet
(Kuljetussääntö)
1.1.2022 alkaen**

Sisällysluettelo

Esi- ja perusopetuksen koulukuljetusperiaatteet (Kuljetussääntö) 1.1.2022 alkaen.....	3
1. Yleiset periaatteet (perusopetuslaki 32§).....	3
2. Porin kaupungin koulukuljetusten järjestäminen.....	3
3. Koulumatka	4
4. Esiopetuksen oppilaiden kuljetukset.....	4
4.1. Esiopetuksen kuljetusperiaatteet.....	4
5. Perusopetuksen kuljetukset.....	5
5.1. Koulumatkan pituus.....	5
5.2. Matkan vaikeus, rasittavuus ja vaarallisuus.....	6
5.3. Toissijainen koulu.....	6
5.4. Koulutuksen järjestäjän osoittama koulu.....	7
5.5. Muutto toiselle oppilasalueelle kesken lukuvuoden.....	7
5.6. Yhteishuoltajuus.....	7
5.7. Muut perusteet.....	8
5.8. Kuljetuksen kesto.....	8
5.9. Odotusaika.....	8
5.10. Kuljetusmuodot.....	8
5.11. Vakuutus (koulutapaturmat).....	8
6. Päätösvalta.....	9
7. Liikenneturvallisuus.....	9
8. Voimaantulo.....	10
9. Lisätietoja.....	10
10. Hyväksyminen.....	10

Esi- ja perusopetuksen koulukuljetusperiaatteet (Kuljetussääntö) 1.1.2022 alkaen

1. Yleiset periaatteet (perusopetuslaki 32§)

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (13.7.2018/542)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2. Porin kaupungin koulukuljetusten järjestäminen

Porin kaupungin sivistyslautakunta hyväksyy koulukuljetuksia koskevat periaatteet ja ehdot, joiden täyttyessä kaupunki järjestää esi- ja perusopetuksen oppilaalle koulukuljetuksen. Pääperiaatteena kuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus.

3. Koulumatka

Koulumatkan pituus mitataan kotipihalta koulun tai päiväkodin pihalle lyhintä mahdollista kulkukelpoista reittiä (pyörä- ja kävelytiet mukaan lukien) pitkin. Koulumatkan mittaus tehdään erillisellä mittausohjelmalla.

4. Esiopetuksen oppilaiden kuljetukset

Esiopetusaika (neljä tuntia/päivä) on määritelty kunkin päiväkodin omassa toimintasuunnitelmassa. Esiopetuksen oppilaiden vanhemmat tai muu huoltaja turvaavat oppilaiden esiopetusmatkat saattaen tai järjestämällä muulla tavalla oppilaan turvallinen kulkeminen esiopetusmatkoilla. Jos lapsella on esiopetuksen lisäksi esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta, kuljetusetua ei myönnetä kotoa varhaiskasvatukseen eikä varhaiskasvatuksesta kotiin.

4.1. Esiopetuksen kuljetusperiaatteet

Esiopetuksen oppilas saa kuljetusedun, kun matka kotoa lähimpään esiopetuspaikkaan tai varhaiskasvatuksen osoittamaan muuhun esiopetuspaikkaan on yli kolme kilometriä. Vanhempien omasta aloitteesta tapahtuva esiopetuspaikan hakeminen kauempaa kuin kotoa lähimmästä esiopetuspaikasta tai muusta kuin sivistystoimialan osoittamasta esiopetuspaikasta ei oikeuta kuljetusetuun ollenkaan.

Jos lapsi on ennen esiopetuksen alkua varhaiskasvatuksessa muussa kuin kotia lähimpänä olevassa varhaiskasvatuspaikassa, ohjeistetaan perhe tekemään siirtohakemus oman alueen kotia lähimpänä olevaan päiväkotiin tai varhaiskasvatuksen osoittamaan esiopetukseen. Mikäli perhe haluaa lapsen jatkavan aiemmassa paikassa, lapsella ei ole kuljetusetua.

Palvelusetelipäiväkodissa olevilla esioppilailla ei ole kuljetusetua. Pääsääntöisesti palvelusetelipäiväkoteihin ohjataan esioppilaita, jotka tarvitsevat myös sitä täydentävää varhaiskasvatusta eikä heillä näin ollen ole kuljetusetua.

Esiopetuksen kuljetusetu myönnetään ensisijaisesti maksamalla oppilaan vanhemmille tai muulle huoltajalle kuukausittain avustuksena julkisen joukkoliikenteen perimän korvauksen määrä, joka on aikuisen kausikortin (voimassa 30 vrk.) maksu. Esiopetusikäisten lasten kulkemisesta joukkoliikenteessä ei peritä maksua. Jos joukkoliikennettä ei voi käyttää lapsen saattamiseen esiopetusmatkoilla, sivistystoimiala voi harkintaan perustuen maksaa riittävän avustuksen lapsen esiopetusmatkojen kuljettamisesta omalla autolla. Vaihtoehtoisesti sivistystoimiala järjestää esiopetusmatkojen erilliskuljetuksen, jos lapsen saattaminen ei joukkoliikenteellä onnistu, perheellä ei ole omaa autoa käytettävissä tai kuljetuksen järjestäminen

tulee sivistystoimialalle edullisemmaksi kuin avustuksen myöntäminen. Oman auton käytöstä lapsen saattamiseen esiopetukseen ja esiopetuksesta takaisin kotiin maksetaan verohallinnon oman auton käytöstä työmatkoilla kalenterivuositain hyväksymän vähennyksen suuruinen km-korvaus. Jos lapsen vanhempi palaa takaisin kotiin ja lähtee vastaavasti hakemaan kotoa lasta esiopetuksesta, maksetaan avustus edestakaisilta matkoilta kodin ja esiopetuspaikan välillä (neljä yhdensuuntaista kodin esiopetuspaikan välistä matkaa/pvä). Avustus maksetaan takautuvasti enintään sen lukukauden alusta, jolloin hakemus on saapunut Porin kaupunkiin kirjaamoon.

5. Perusopetuksen kuljetukset

5.1. Koulumatkan pituus

Kun oppilaan koulumatka hänelle osoitettuun lähikouluun on

- 1.-3. luokilla yli kolme kilometriä ja
- 4.-9. luokilla yli viisi kilometriä

järjestää sivistystoimiala maksuttoman kuljetuksen tai harkintaan perustuen myöntää riittävän avustuksen vanhemmille saattamista/kuljetuksen järjestämistä varten. Mahdollinen avustus maksetaan takautuvasti enintään sen lukukauden alusta, jolloin hakemus on saapunut Porin kaupungin kirjaamoon. Avustusta ei myönnetä, jos kuljetuksen järjestäminen on sivistystoimialalle tarkoituksenmukaisempi tai taloudellisempi vaihtoehto. Oman auton käytöstä maksettava avustus määritellään edellä (esiopetuksen kuljetusperiaatteet) kuvatulla tavalla.

Myötätuulen ja Tuulikellon erityiskoulujen oppilailla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos koulumatkan pituus on yli kolme kilometriä. Pienryhmien erityisen tuen oppilailla on oikeus kuljetusetuun 1.-6. luokan aikana, jos koulumatkan pituus on yli kolme kilometriä.

Oppilas voidaan velvoittaa kulkemaan omin neuvoin osa koulumatkasta.

Omin neuvoin kuljettavat matkat yhteen suuntaan ovat enintään:

1. luokan oppilaat	2,0 km
2. luokan oppilaat	2,5 km
3. luokan oppilaat	3,0 km
4.-6. luokan oppilaat	4,0 km
7.-9. luokan oppilaat	5,0 km

5.2. Matkan vaikeus, rasittavuus ja vaarallisuus

Oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, mikäli koulumatka muodostuu oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan liiallisen vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa.

Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen ja lausunnosta on käytävä ilmi kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on myös käytävä ilmi selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee kuljetuksen järjestämistä.

Koulutien vaarallisuuden arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset.

Sivistystoimialalla on käytössään myös Koululiitu -ohjelma, josta yleisten teiden vaarallisuustunnusluvut näkyvät.

Seuraavat seikat voivat vaikuttaa tieosuuden vaarallisuuteen yhdessä tai erikseen:

- tien toiminnallinen luokka
- tien ylityskohdat
- liikennemäärät
- raskaiden ajoneuvojen osuus
- nopeusrajoitukset
- tien leveys
- piennarleveys
- tien mäkisyys ja kaarteisuus
- mahdolliset kevyen liikenteen väylät ja tievalaistus.

Lisäksi sivistyslautakunta päättää erikseen ne liikenneväylät, jotka ovat oppilaalle liian vaarallisia. Liian vaaralliseksi määritellyt liikenneväylät tarkistetaan välittömästi olosuhteiden muuttuessa.

Mikäli huoltajat anovat maksutonta koulukuljetusta koulutien liiallisen rasittavuuden, vaikeuden tai vaarallisuuden perusteella, on siitä tehtävä erillinen hakemus, joka toimitetaan liitteineen Porin kaupungin kirjaamoon (kirjaamo@pori.fi).

5.3. Toissijainen koulu

Maksuton kuljetusetu myönnetään vain omaan lähikouluun. Painotettu opetus (englanninkielinen, kuvaamataito, musiikki jne.) katsotaan toissijaiseksi kouluvalinnaksi ja niiden oppilaiden

koulukuljetuksista vastaa kokonaisuudessaan huoltaja, ellei kyseessä ole oppilaan oma lähikoulu tai sitä vastaava yläkoulu.

5.4. Koulutuksen järjestäjän osoittama koulu

Jos sivistystoimiala osoittaa opetuksen järjestämiseksi jonkun muun kuin oppilaan oman lähikoulun, koulumatkan pituus mitataan silloin kodin ja osoitetun koulun väliltä. Kuljetukset järjestetään ensisijaisesti joukkoliikenteen vakiovuoroilla. Harkintaan perustuen sivistystoimiala voi myöntää tarvittaessa myös erilliskuljetuksen.

5.5. Muutto toiselle oppilasalueelle kesken lukuvuoden

Oppilaan muuttaessa kesken lukuvuoden toiselle oppilasalueelle sivistystoimiala myöntää oppilaan huoltajalle koulumatkojen järjestämistä varten entiseen lähikouluun lapsen joukkoliikenteen kuukausikortin (30 vrk.) hinnan mukaisen avustuksen seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- 6. ja 9. luokilla kuukausikortin mukainen avustus maksetaan 30 vrk:n jaksoissa lukuvuoden loppuun, lukuvuosi alkaa 1.8.
- muilla luokilla vastaava avustus maksetaan kevätlukukauden loppuun, jos oppilasalueen vaihtaminen tapahtuu kevätlukukauden aikana. Kevätlukukausi alkaa ensimmäisenä virallisena koulutyöpäivänä. Tätä ennen tapahtunut muutto ei oikeuta avustukseen ollenkaan.

Avustus maksetaan, jos muutto tapahtuu Porin kaupungin alueella ja koulumatkan pituus sitä edellyttää. Kuukausikortin suuruisen avustuksen saaminen ei edellytä joukkoliikenteen käyttämättömyyttä. Sivistystoimiala ei kuitenkaan korvaa mahdollisia muita kuljetusten järjestämisestä huoltajille aiheutuvia kuluja. Avustus maksetaan takautuvasti enintään sen lukukauden alusta, jolloin hakemus on saapunut Porin kaupungin kirjaamoon (kirjaamo@pori.fi). Sivistystoimiala ei järjestä muuton jälkeen koulukuljetuksia edes asiantuntijalausnon perusteella. Poikkeuksena ovat koulutapaturmista mahdollisesti aiheutuvat kuljetustarpeet.

5.6. Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuuden perusteella sivistystoimiala myöntää kuljetusedun oppilaan väestökisteriin merkitystä virallisesta asuinpaikasta kuljetusetuuden myöntämisedellytysten täytyessä. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (KHO 2006:10) mukaan kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää maksutonta koulukuljetusta sen huoltajan luota, joka asuu muualla kuin lapsen väestökisteriin merkityssä vakituksessa asuinpaikassa.

5.7. Muut perusteet

Aamu- ja iltapäivätoimintaan ei järjestetä erillisiä kuljetuksia.

Tilapäiset luonnonolosuhteet (kelirikko, lumimyrsky, tulvat jne.) eivät oikeuta koulukuljetusetuun.

5.8. Kuljetuksen kesto

Kuljetus järjestetään siten, että päivittäinen koulumatka odotuksineen kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

5.9. Odotusaika

Koulun tehtävänä on järjestää kuljetusta odottavalle oppilaalle mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

5.10. Kuljetusmuodot

Koulumatkakuljetukset järjestetään ensisijaisesti joukkoliikenteen vakiovuoroja käyttäen. Toissijaisena kuljetusmuotona käytetään erilliskuljetuksia silloin, kun se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi tai ensisijaisen kuljetusmuodon käyttö ei ole mahdollista. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona sivistystoimiala voi tehdä päätöksen oppilaan saattamista varten myönnettävästä riittävästä avustuksesta.

5.11. Vakuutus (koulutapaturmat)

Oppilaat ovat vakuutettuja koulussa tai koulumatkan aikana tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus on voimassa aamulla koulumatkalla, koulupäivän aikana ja välittömästi koulun loppumisen jälkeen kotimatalla sekä koulun järjestämissä tapahtumissa. Vakuutus korvaa hoitokulut, ei omaisuus-/esinevahinkoja kuten vaatteet, kypärä jne.

Koulumatka käsittää reitin suorinta tietä kotoa kouluun ja takaisin. Vakuutus ei ole voimassa, jos oppilas poikkeaa koulumatkareitiltä.

Sivistystoimiala järjestää koulutapaturmista aiheutuvat kuljetukset koulumatkoille. Kuljetusten järjestämiseksi vaaditaan lääkärin kirjoittama lausunto.

6. Päätösvalta

Sivistyslautakunta hyväksyy esi- ja perusopetuksen koulukuljetusperiaatteet.

Sivistystoimialan toimintasäännössä on määritelty viranhaltijat, jotka tekevät päätökset esi- ja perusopetuksen koulukuljetusasioissa.

Koulukuljetuspäätöksissä muutoksenhakuviranomaisena (valitusosoitus) on Turun hallinto-oikeus.

Muusta ratkaisuvallan käytöstä päättää sivistyslautakunta, ellei sivistystoimialan toimintasäännöstä muuta johdu.

7. Liikenneturvallisuus

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Porin kaupungin sivistyslautakunta painottaa vanhempien vastuuta lastensa koulu- ja esiopetusmatkoista. Vanhempien on opastettava ja neuvottava ja tarpeen mukaan kuljettava mukana ja saatettava lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Koulukuljetuksessa olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti koulukuljetukseen ja koulukuljetuksesta kotiin. Liikennöitsijät/autoilijat vastaavan kuljetuksen turvallisuudesta kuljetuksen aikana.

Koulut/sivistystoimiala tiedottaa poikkeustapauksista edelleen liikennöitsijöille/autoilijoille ja koteihin. Kaikki tahot käyttävät tarvittaessa suoraa tiedottamista (vanhemmat, koulu, liikennöitsijät/autoilijat ja sivistystoimiala).

Liikenne- ja viestintäministeriö edellyttää, että koulukuljetusauto on merkittävä edestä ja takaa omalla kilvellä, jonka voi korvata taksissa valaistulla koulukyytikuvulla. Autossa on oltava mukana tilaajan antama kuljetusluettelo oppilaista. Oppilaiden on käytettävä turvavyötä niissä autoissa, joissa ne ovat. Myös kuljettajan tulee käyttää turvavyötä koulukuljetuksissa. Kuljetuksissa noudatetaan ministeriön asetusta koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuudesta.

Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kielloista huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen tai se on hänen ikäänsä tai olosuhteisiin nähden kohtuutonta.

Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös koulukuljetuksen ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät saa myöskään häiritä muita matkustajia.

8. Voimaantulo

Tämä kuljetussääntö tulee voimaan 1.1.2022 jatkuen toistaiseksi.

9. Lisätietoja

Lisätietoja sivistystoimialalla antaa kuljetussuunnittelija Kai Leppimäki, puh. 044 701 5216, sähköposti: kai.leppimaki@pori.fi

10. Hyväksyminen

Hyväksytty sivistyslautakunnan kokouksessa 7.12.2021 § 273